

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Velja za celo leto 2 gid., za pol leta 1 gid., za četrť leta 50 kr. Naročnina naj se pošilja Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Slovenec, vzdrami se!

„Narodna poguba je začetek gospodarske pogube.“

Stanje Slovencev je slabo in vse kaže, da se nam ne bo obračalo na bolje. Glejmo na Primorsko, Štajersko, Koroško, da celó na Kranjsko; povsod nam naš nasprotnik sê svojim marljivim delovanjem in rovanjem izpodkaplja tla. Koroški sosedi naši sicer prav pridno delajo v narodno-gospodarskem smislu in služijo nam Štajercem uzorom, a kaj more pičlo število teh zavednih in za narodno reč toli zaslužnih množ, proti vsestranskemu pritisku brezozirnih in mnogoštevilnih nasprotnikov! — Njih denar in zvijača vladata. —

Oglejmo se po dragi nam domovini! — Tu res — kakor sami rekó — osrečujejo s kako nemško šolo — potujčevalko našega naroda; tam nam vedó vriniti v občinski ali celó v okrajni zastop svoje pristaše, drugod zópet si pridobé od starodavnih časov v slovenskih rokah ležeča posestva. Le oglejmo si okolice naših mest in trgov in naši bomo, da je večinoma le staro slovensko ime ostalo, a posestniki so navadno le Nemci, ali pa — kar je še huje — odpadniki našega naroda. In ti zadnji so navadno prav slabi gospodarji ter celo odvisni od nemškega žepa.

Pa to še ni dovolj, da nam nemški „Sulverein“ našo deco potujči, še celó zemljo našo hočejo dobiti v svojo last. Društvo „Südmark“ (po slovenski južna pokrajina) v Gradci, spodbuja i deluje očitvidno v ta namen. S fanatično brezobzirnostjo, katero le še pri oholih hunskih po-

tomcih, Madjarih najdemo, delajo na pogubo našega naroda. Najizdatnejšo pomoč imajo — žal — v naših nam večinoma nasprotnih uradnikih, na Koroškem celó v učiteljih ljudskih šol.

Pri njih se povsod krepko brezobzirno in dosledno deluje, pri nas pa se temu le malomarnost, lehkomišelnost, brezbriznost in pogosto še huje pogubonosno samoljubje stavi v bran.

Tako delovanje naših nasprotnikov se mora pravočasno omejiti in zapreči in obračamo se do vas posestnikov, kmetov, deželanov, kajti na vas je ležeče, da bodo dobili naši trgi in naša mesta drugo lice, da bodo naši gospodovali na naši zemlji in da bo s krvavimi žulji prislužen, pridelan krajcar ostal v rokah narodnih množ in ne padel v široki žep naših najhujših nasprotnikov. —

Da to lahko dosežemo, naj nas uči sledeča istinita dogodba.

Naš severni brat, Čeh, pravi: „svoj k svému“, t. j. naš: „svoj k svojim“.

Mesto Prosnice na Moravskem z 25.000 preb. — torej večje od Maribora — bilo je še pred tremi leti popolnoma v rokah Nemcev in Židov. A z navdušeno zavednostjo in vztrajnostjo so vsi Čehi živeči v mestu samemu in posebno v popolnoma češki okolici začeli ravnati po gore navedenem geslu, to je: Čeh je le in edino le vse pri Čehu kupil in ne zvijača, ne sladka beseda, ne na videz boljša cena, ga je premotila in glejte, danes so Čehi gospodarji mesta Prosnice. V vseh treh razredih so

zmagali in gotovo ne bo nikdar več gospodarila nemška beseda in kar je še huje vladal nemško-liberalen, t. j. židovski duh.

Ta slavni čin je Čehe spodbujal k marljivemu delovanju na narodnem polji in trg za trgov, mesto za mestom pride zopet tistim v roke, katerih pradedi so tem krajem položili temelj začetka in obstanka. — Slava jim!

To dela sloga, to dela navdušenost, to doseže brezmejna ljubezen do milega svojega naroda.

In mislite, da se ne bi dalo to doseči tudi pri nas? — Mar-li naše laži-liberalstvo in židovstvo stoji na boljših nogah? neso razmere popolnoma enake? — Glejmo na Šoštanj! — Vrli tamošnji domorodci so se navzeli potrebne česke zavednosti; tam je jel vladati: „svoj k svojim“! Torej, ne držimo rok križem, složimo se, zavedajmo se i le hajd na druge take trdnjave nemške kulture i boste videli, kaj dosežemo!

Kaj bi le začeli naši trgovci in obrtniki, če bi se tako „po malem“ vzdramil naši kmetje, rekoč: „Prav za prav bi vendar moral kupiti svoje potrebščine pri svojem bratu Slovincu, ne bom več podpiral ptujca Nemca, ampak vse bom jemal pri bratu Slovincu.“ —

Kaj bi le bilo, če bi se ta krasna misel širila vedno bolj in bolj in končno vse Slovence brez izjeme navodila k djanski izvršitvi gesla: „Svoj k svojim“? Ta „svoj k svojim“ je v naših rokah najhujše orožje proti sovražniku, le žal, da ga ne vporabljamó.

LISTEK.

Spomin iz Hercegovine.

(Igo Kaš.)

II. Okolica bunska.

Okolica našega stanišča v Buni je bila kaj prijazna. Izvan obzidja bile so njive in lepi vrtovi, po brežji posamezne hiše, na dveh straneh bistra voda.

Bunski most, ki se spenja na četirnajstih obokih čez reko Buno, vodil je iz bližnjega konaka k našemu „vodnemu gradu“ in k hanu, kjer smo pod košato murbo kaj radi posedali in pevali ob večerih mile naše narodne pesni; — brenkali smo k petju po strunah, da so postrve v Buni kar poskakovale. Onkraj reke vodil je pot proti selu „Buna“.

Kraj pota je bila živa meja trnjevih grmov, med katerimi se je najbolje odlikoval pravi šipkov grm (granitni grm) po rdečem svojem cvetju, ki je plamtil izmed zelenega listja.

Tu, ob Buni, imeli so Mohamedanci svoje zbirališče, kjer so se klanjali Bogu po zapovedi in po izgledu svojega hodže, priljudnega Turčina, ki je prav rad zahajal v naše društvo.

Nisem še bil dolgo v tej krajini, kar dobim zapoved, zabrojiti hiše cele okolice, popisati njih posestnike in prilepiti vsakemu pohištvu svojo številko. Pri tem sem se seznanil s celo okolico. — Ljudje so bili dobri, samo bali so se nas,

kadar smo prišli s piskrom črnila, in prav težko je bilo izvedeti imé posestnikovo, mislili so baje, da je zaradi tretjine.

Ob Buni in njenem pritoku Bunici našel sem stare mostove, čez ktere so nekdanj vodile rimske ceste. Ne daleko, na levem bregu Bunice pa se prostira „Cincarsko groblje“. K temu sem rad zahajal ob večerih, ker blizo smo imeli pod nekim razrušenim rimskim mostom kopaljšče. Po njivah med visokim žitom in sredi vinogradov ležali so velikanski grobni kameni, okolo katerih se je vil bršljan in mišnjak (*Rhus hypoglossum* in *aculeatus*). Prašal sem ondašnje prebivalce, kaj pomenjajo. Odgovoré mi. E, to je „cincarsko groblje“.

Iz početka sem mislil, da so to spomeniki palih križarjev, ker sem na nekterih našel usekan nemški meč; ali čini se mi, da so ti grobovi mnogo starejši, — enaki onim, ktere sem leto popreje našel v jugoizhodni Bosni med Gorazdo in Pračo, kjer se je tudi vila rimska cesta čez bregove in klance. In ravno ta slučaj, da so ob stari cesti, morebiti znači, da je to groblje iz rimskih dob. Pozneje sem našel enakih nadgrobnikov blizo katoliškega grobišča onkraj Mostara nad potokom „Radobolje“. Na teh so se videle usekane slike klečečih v molitvi oseb; ali bile so tudi one po dežji zeló izprane.

Žalibog nisem imel niti časa niti prilike, da pregledam kterikoli teh grobov, in še zdaj me žali, da nisem vkljub vsem zaprekam poskusil.

Ne vem so-li oni grobovi že preiskani, ali ne. Morebiti se že vé, kaj so bili oni Cincari. Ime kaže na cigane, katerim na Balkanu to ime dajejo. Ali oni se gotovo niso s tem ukvarjali, da bi svojim mrtvim stavili tolike nadgrobnike. — Nadejam se, da ono groblje krije marsikaj važnega za poznanje ljudstev, ki so kedaj sojili po ondašnjih krajih od predavnih Skitov in Pelasgov, — do Gotov in slavjanskih naseljencev.

Med bunskim bregom in iztočnimi hribi proti Blagaju razprostira se pusta ravnina, ki je poleti skoro čisto izžgana po solčnih žarkih. Trnje in neka ostrolistna trava, nekoliko vbornih rastlin, bodečih kakor osat, živi po trdih tleh, po kterih prepevajo kobilice v nebrojni množini, velike in male, zelene in rjave, rdeče in modrokrilaste, kratko, in dolgonoge, leteče in skakljajoče, da se kar zaletujejo v človeka, ki se približa. Vso travo, katero so pustile ovce, so pokosile, in ako bi se med grmovjem ne bilo paše za nje, in ako bi se ne ujedale in klale med sabó — nevem, česa bi to mrčesje le en dan živelo.

Pri tem je tamo neprijatelj dovolj. Izmed vseh grmov se plazijo zeleni kušarji okolo kamenja, — in kaj lepo, brezskrbno življenje imajo tu, kjer je vse polno najokusnejše divjačnine. Ako le nekoliko trenutkov postojimo, lahko je opaznjemo. Kakor mačka, kadar preži na miš — ali, kadar za platom plazi za vrabci, ravno tako se obnaša kušar, kadar je na lovu. Med kamenjem se potika, samo glava se vidi in plamteče oči, ki iščejo plena. — Vesel sedi na solnci

Pri nas prigodile bi se čudne premembe. — Le slušajte! —

Naši trgovci — navadno naši najhujši nasprotniki — bi morali ali svoje prodajalnice zapreti ali jo pa potegniti z nami. In brž ko ne, bi večina teh ljudij storilo zadnje, kajti brez kruha tudi ti lisjaki živeti ne morejo in v par letih bi bila večina naših nemčurskih trdnjav v naših rokah. Bili bi sami gospodarji v naših krajih, na naši zemlji i to gotovo nam v največji hasek

Le premišljajte te besede in gotovo boste rekli: „da, to“ bi zares bilo lepó in dobro za nas, a težkó bi se dalo doseči. — Ne verujte temu ugovoru, kateri le kaže, da imate le mehka srca; bodimo složni in navdušeni za národno reč, držimo se vsi znanega orožja: „Svoj k svojim“ i zmaga je naša. „In kakó pa bi do te sloge, do te navdušenosti prišli“, me menda zopet neverjetni Tomaž vpraša. Pa tudi temu vprašanju imam dober odgovor, namreč:

„Združimo se, snujmo bralna društva in pristopimo vsi dičnemu društvu sv. Mohorja!“ —

V vsaki fari se gotovo najde toliko zavednih mož, da se bodo pod vodstvom naših, hvala Bogu brez izjeme národnih prvoboriteljev duhovnikov in sodelovanjem národnih učiteljev, lahko združili ter osnovali bralno društvo. Če nas bo s kraja le malo število, nič ne dé, ne ustrašimo se, ne bojmo se, kajti dobra reč mora vspevati.

Čitanje prav v krščanskem in národnem duhu pisanih časopisov in knjig, popevanje naših milih slovenskih pesnij, kakor pogovarjanje o našem gospodarskem stanju in kakó njemu opomoči, nas bo združilo ter nam pripomoglo v bratski slogi, zapreči vse nakane nasprotnikov naših. Vadili se bomo v ljubezni do bližnjega, v domoljubju, ljubezni do národa in delovanja za njega. S ponosom bo vsak rekel: „Slovenec sem“ — in vedno bolj in bolj se bomo potezovali vsi za pravice národa, vsi brez izjeme, brez razlike stanú in v najlepši slogi. In gotovo ne brez lepih vspehov. — V občinskih in okrajnih zastopih sedeli bodo naši domačini ter le to vkrenili, kar nam bo v korist. Tudi v uradih se bo slovenska beseda ne šamó slišala, ampak tudi pisala. Rovanje in prilizovanje naših prusakov bo brezvspešno, s krvavimi žulji pridelan slovenski groš ostal bo v rokah Slovencev in nam ne bo pomagal kopati grčb národne in gospodarske pogube. Nasprotniki naši nas bodo jeli spoštovati, se začeli nas bati, kajti:

Ljubezen, navdušenost in brezumorna delavnost naša za naš národ, je njih gotova poguba in naše edino sredstvo do národne samostalnosti!

Torej, geslom: „Svoj k svojim!“ na dan!

posebno velik skakavec, in peva najlepšo svojo solnčno pesem. Počasi se premika naprej in nazaj in vrlo se veseli mične godbe, ki mu odgovarja tisočero od vseh strani. Zdajci se potegne kuščar izmed kamenja, — in oči mu čarobno zasvetijo. Ugledal je brezskrbnega godca in tako ostro ga gleda, da bi mislil, okó mu plamti divje besnosti po plenu. Kakor mačka se zviija med suho travo, ne gledaje na svoj plen. — Bili rešil vbogega, kteremu velja lov? Bili odgnal mu sovraga? Radovednost nadvlada. Glej, zdaj se je kuščar priplazil na ped' daljine — in kobilca ga še ni ugledala, — ona vedno udarja na svoje strune — in zdaj eden skok, in preveseli godec trepeče in maha in bije z dolgimi skoki v gobcu neusmiljenega grabeža.

Kuščar strese svoj plen, položi ga pred se, dovoli mu, da se nekoliko oddalji, — uteči mu tako ne more — popade ga spet, in tako igra ž njim, kakor mače z miško, dok uboga živalica pogine. Zdaj jo povleče kuščar v svoj grm, kjer jo povzije.

Drugi morilec je neki veliki gostodlaki pajek, ki v podzemskih luknjah živi, ktere si kaj lepo s pajčevino oprede. Po dnevi, ko solnce nemilo peče na planoto, se skriva v svojem bérlogu, proti večeru pa, ko črni cvrčki in drugi skakavci svoje strune nekaj blaže brenkajo in mileje pevajo svoje večerne pèsmi, se prikaže

Celjske novice.

(Občni zbor) celjske posojilnice bode dne 21. marca t. l. o 1/2. uri popoldne, v dvorani celjske čitalnice.

(Odsek za ustanovitev) ženske podružnice sv. Cirila in Metoda za Celje, imel je 7. t. m. sejo. Načelnik je poročal, da so pravila odobrena, na kar se je določil dan 27. marca za ustanovni občni zbor. Zborovanje vršilo se bode v dvorani celjske čitalnice v J. Strauss-ovi hiši.

(Nemški Celjani) so se dne 28. februarja zopet jedenkrat krotovičili. Sklicali so „hauptversamlengo“ štajerskih, oziroma celjskih Nemcev. Rakušev Julče pozdravil je vse prav prisrčno, posebno pa poslancá Wokauna. Povedal, da je zasluga „Nemškega društva celjskega“, da je „Parteitag“ tako sijajno vspel in imel take posledice, da se še danes celi svet trese pod sklepi celjskega „Parteitagá“. — Seve, da to čuti le Julče & Comp, drugi se pač malo brigajo. — Zasluga je tega društva tudi, da so izbrali tako izvrstnega poslanca, kakor je dr. Pepi Wokaun. Julče je povedal, da se je ta poslanec osvetlil v deželni zbornici v Gradci svoj obraz in junaško prestal „Feuertaufe“ (ogneni krst) in jo Slovincem tako solil, da bi bil kmalu vse pognal iz zbornice. Tako je povedal Julče, če pa drugi poslanci in to tudi pravi nemški, drugače mislijo, kaj briga to Julčeta in pa njegove poslušalce. — Govoril je tudi dr. Grega Jesenko in naznanil, da je imelo društvo 300 glđ. 25 kr. dohodkov, stroškov pa 301 glđ. pa 84 kr. — Govoriti sta še smela dr. Wokaun in pa dr. Janez Stepišnek. Zadnji je dodal masla vsemu zborovanju in zahteval, da se ministru Madejskemu precej naznani, da to kar Slovenci pišejo o „nemških“ dijakih celjskih in pa gimnaziju ni resnica, da on in vsi danes tukaj zbrani to potrdijo. — Na to malo večerje, par kozarcev piva in vina in za Slovence osodepolno zborovanje bilo je končano.

(Ljudska deška šola celjske okolice) biti bi morala glavni predmet sedanjega okr. šolskega sveta. V Celji je gotovo toliko slovenskih, za šolo ugodnih otrok, da zanje lahko zahtevamo slovensko ljudsko šolo. A ponižni Slovenci tega ne store. Zato pa je vaeuboupijoče, da ima okoliška šola, ki je za Slovence, samo tri razrede. Vsaki trg, da vsaka večja vas ima štiri ali pet razredno šolo, le Celje ne. Da ni posebno prijetno slovenskim otrokom, dokončavši tri razrede okoliške šole, pohajati potem četrti razred nemške ljudske šole, nam pač ni treba praviti. Dovelj je tudi družih vzrokov, priporočati razširjenje okoliške šole in jeden glavnih, da ima vsak razred nad 80 otrok. Pri tolikem številu pač ni igrača za učitelja, če hoče doseči le količkaj vspeha.

(„Učit. društvo za celjski in laški okraj“) ima svoje prihodnje zborovanje dne 27. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v okoliškeji šoli celjski.

dolgonogi pajek, — krepke svoje čeljusti režé, iz svojega gradú in se postavi pri vhodu. In gorjé onemu brezskrbnemu skakavcu, ki se pevaje pomiče med suhimi biljkami, ako se približa prežečemu sovražniku; s čvrstimi čeljustmi ga pograbi in vkljub vsaki brambi ga povleče v svoje zatišje, kjer ga usmrti in požre. Pa videl nisem, da bi pajek bil kedaj ugrabil črnega cvrčka (grila); najbrže mu ni dosta okusna njegova divjačina, posebno ker je obilo okusnejšega plena.

Ta mali svet, kterega tolikokrat preziramo, za kterega se potujoč ali sprehajajoč niti ne zanimiva, ta mali svet ima tudi radosti, svoje veselje in svoje težnje, ima svojo ljubav in svojo skrb za potomstvo. Od onega malega hrošča, rumeno-črnega, ki si zagrebe miš, kamor položi svoja jajčica, — do lahkomišljenega metulja, ki pilepi jaja na kropivo, nahajamo pri mrčesji dostikrat čudnovato skrbljivost za prirejanje zibeli za plod.

Z veseljem moramo opazovati neko vrsto govnjačev, ki si z velikim trudom nabirajo ovčjek ali kozjek, iz kterega si narejajo male kroglice. Po zemlji ga valjajo tako dolgo, da se skroži, potem pa kroglico odvedejo na pripravno mesto, kjer jo pokopljejo v rahli zemlji, — položivši vanjo svoja jaja, tako da nevretni mladenčiči, — podobni gnjusnim črvom, takoj najlejo obilo hrane.

(Konec prihodnjic.)

Na dnevnem redu je mimo navadnih točk še predavanje gosp. L. Šaha: „Okó“; učni poskus iz somatologije. — K prav obilnej udeležbi vabi vljudno

odbor.

(Priprli so) dne 13. t. m. znanega nemčurskega rogovileža, bivšega nadučitelja „šulferajnske šole“ v Sevnici, sedaj lastnika zavoda za učence v Celji Hansa Windbichler-ja. Govore se po mestu take „otročarije“ o njem, da želimo, da bi Bog dal, da bi ne bile resnične. Ako pa je res kaj na tem, potem pomilujemo stariše, kateri so dali svoje dečke v ta zavod in obžalujemo dečke, ki so se tu vzgajali. Večinoma teh dečkov pohajalo je celjsko gimnazijo. Res žalostne razmere za našo učečo se mladino.

(Zdravniško društvo v Celji) je sklenilo, da se vsi udje, ki so večinoma vsi zdravniki na spodnjem Štajerskem, s častno besedo zavežejo, da ne vsprejmejo službe občinskega ali okrožnega zdravnika na Štajerskem, kjer se baš zdaj deželni odbor trudi, da bi izpeljal zdravstveno postavo od l. 1892. Zdravniki so se namreč izrazili, da je omenjeni zdravstveni zakon malo ugoden zdravniški veljavi in za zdravnike sploh dosta slabši od zdravstvenih postav drugih dežel, osobito Kranjske. Posebno malo ugaja štajerskim zdravnikom to, da bi bili po omenjenem zakonu občinski zdravniki veliko preveč odvisni od občinskih predstojnikov.

(Svet se podira) nad glavami celjskih nemčurjev, tako bi mislil, kdor je bral zadnje dni nemške-židovske ali pa nemčurske liste. Znašli so namreč, da vlada hoče dati v Celje slovenske vsprejme gimnazije. Zato upijejo na pomoč in zahtevajo, celi nemški svet naj se upre temu za nemški značaj Celja tako pogubonosnemu naklepu. — Mi sicer ne verjamemo mnogo o izpeljavi tega v resnici potrebnega in pravičnega namena, četudi so poslanci zahtevali. Značilno pa je, kako „nemštvo“ biva v Celji. Če se Slovincem dá le trohica, kar jim po postavi gre, je nemštvo v Celji zgubljeno. Mora pač slabo stati. Vlada naj z vsem aparatom dela, da, z bajoneti naj brani „cartane“ nemčurčke, da se bodo lahko bahali, da je Celje nemško mesto. — O to so glupeži, če mislijo, da bodo s krikom vstavili tek sveta. Naj javkajo, kolikor jim drago, misleči svet se jim smeje, ker to je obnašanje razposajene dece, ki toži sosedove otroke, da so močnejši in prebrisaneji, kakor pa sami. Tako postopanje ni možato in Slovincem izvablja le pomilovanje. — Hilf, was helfen kann!

(Celjski nemški listič) prinesel je v zadnji jedni številki cel roman o tukajšnjem železniškem spregarji Filipu Ropasu. Pripovedoval na široko nastope v domu med njim in ženo, ki so popolnoma izmišljeni, kakor smo se osvedočili pri merodajnikih. Slednjič je proglasil ta list Ropasa pijancem in norcem. — Resnici na ljubo povemo, da Ropas ni imel kaplje opojne pijače v ustih in je razburjenost nastala pri njem, le vsled nekega sunka vlaka, ko je istega prepregal. — Ker do danes listič ni popravil one izjave in pusti, da je Ropas razkliran norcem, dasi dobro ve, da je bil koj drugi dan iz bolnišnice odpuščen in da opravlja redno svojo službo, imenovati moramo to obrekovanje. — V nedeljo dne 11. t. m. ponoči zabodel je v Celji z nožem neki mesar krojaškega pomočnika. Vzrok je baje ljubosumnost.

Spodnje-štajerske novice.

(Slovenske posojilnice l. 1893.) Mozirska posojilnica je imela lani, v svojem 19. upravnem letu 558966 glđ. prometa, 2686 glđ. čistega dobička in v obeh rezervnih fondih 7762 glđ. Veliko dela, pa tudi dosta dobička in prihranjene zaloge. — Hranilno in posojilno društvo nabrežinsko je imelo lani 9870 glđ. prometa, 28 glđ. čistega dobička in ima 117 glđ. rezerve. — Račun krške posojilnice se je pri občnem zboru 4. t. m. potrdil, kakor ga je načelstvo predložilo in nadzorstvo odobrilo ter se je darovalo 8 šolam krškega sodnijskega okraja 40 glđ. za šolske potrebščine, pedagogičskemu društvu 5 glđ. družbi sv. Cirila in Metoda 5 glđ. — K posebno močnim posojilnicam spada „Kmetska posojilnica ljubljanske okolice“, ki je imela lani 867382 glđ. prometa, 2310 čistega dobička in v glavnem

zakladu svojem 7791 gld., v posebnem pa 3747 gld. — Kako potrebna je bila še le pred 3 leti na Vrnskem ustanovljena posojilnica, to kaže njen račun o preteklem letu, v katerem je imela 175344 gld. prometa, 1400 gld. čistega dobička, ki je prišel večinoma v prihranjene zaloge, od katerih znaša posebna rezerva 2913 gld., splošna rezerva pa 3639 gld. Vrlo in uspešno delovanje!

(Odlikovanje za kmetijske zasluge.) Štarska kmetijska družba je v svojem občnem zboru pripoznala srebrne svetinje gg.: T. Drnjaču, š. ravnatelj v p. v Sevnici, J. Drolcu, posestniku v Laškem trgu in J. Oswaldu, oskrbniku v Lembahu.

(Pri občinskih volitvah v Rajhenburgu), pri katerih je bila velika disciplina, bili so voljeni večinoma prejšnji narodni odborniki.

(V Laškem) so imeli šolski vrtnarji tega okraja 1. t. m. posvetovanje pod vodstvom nadučitelja Šeliga.

(Obrtniška nadaljevalna šola v Hrastniku.) Pretečeno šolsko leto je bilo vpisanih 20 učencev. Od teh so bili učenci: 3 krojaški, 4 čevljarški, 5 steklarskih, 2 mizarska, 2 kovaška, 1 pekovski, 1 kleparski in 1 kmetski sin. Letos se jih je vpisalo 15 učencev, od teh je: 3 krojači, 5 čevljarjev, 2 mizarja, 3 kovači, 1 klepar in 1 pek. Podučuje letos, kakor lansko leto, nadučitelj Janko Sorčan.

(Zakaj so si Slatinčani) lastne občine želeli? Delali so si upanje, da bi na ta način lažje prišli do svoje šole, do čveterorazrednice, za katero jim je „šulferajn“ že pred leti sezidal poslopje na hribčku. Toda tudi ta nakana jim bode spodletela! Kaj hočejo s čveterorazrednico, ko imajo le 25 otrok? Čemu nemška šola, ko so otroci skoro sami Slovenci! Zakaj toliko hrupa zavoljo par nemškutarjev?!

(Iz Št. Pavla v Savinjski dolini.) Kakor že običajno vsako leto, tako je bila tudi letos odprta tukajšnja šolarska kuhinja, koje preblagi namen so pač tudi letos spoznali naši domačini, kajti podpirali so jo zelo krepko in hvalevredno z doneski deloma v naturalijah deloma pa tudi v denarjih. V imenovani kuhinji okrepčalo in ogrelo se je vsak dan v zimskem času in to čez cela dva mesca od 60—70 revnih šolskih otrok s toplo jedjo, koji so toli oddaljeni od šole, da ostanejo čez poldne tam. Ker je pa vsa skrb s kuhanjem tukajšnja gospa nadučiteljica Ana Vidic iz golj ljubezni do revne šolske mladine radovoljno in brezplačno prevzela, ne boječ se premnogege truda; — naj jej bo zaradi tega na tem mestu vsa čast, imenom revnih šolskih otrok pa nad njeno posnemevredno požrtvovalnostjo, kakor tudi vsem darilcem, izrečena najiskrenejša in najtoplejša zahvala.

(Kmetijski poduk.) Dne 16., 17. in 18. marca bode potovalni učitelj Ivan Belé v okolici mozirski prednašal o reji in cepljenji ameriških trt. Dne 11. marca se je v Okonini v gornjegradskem okraju in dne 18. t. m. v Kokarjih, dne 19. t. m. pa pri Sv. Mihaelu nad Mozirjem, prednašalo o sadjarstvu. Na vinorejski šoli v Mariboru pa bode od 12.—17. marca posebni tečaj za tiste, ki se hočejo prav dobro podučiti, kako je z ameriški trtami ravnati. Revni viničarji, ki se udeležé tega tečaja, dobé podpore iz dež. zaklada. Oglasiti se je pa pri ravnateljstvu vinorejske šole v Mariboru.

(Drage trte.) Od Save se nam poroča: Ker so vinogradniki na obeh bregovih Save in Krke letos jako veliko goric prekopali, potrebovali so za to veliko trt. Hodili so jih zeló iskat na Bizeljsko, kjer so jih morali zeló drago plačevati; in sicer vkoreninjene po 2, 3, 4 in celó 5 kr. komad.

(Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah) se snuje nova kmetijska podružnica.

(V Ptujih) se bode priredila okrajna razstava, kakor predlaga kmetijska družba dežel-nemu odboru.

(Pri Sv. Roku ob Sotli) se je utrgala skala in potlačila kočó ter v njej delavca Mejavška.

(Čitalnica v Brežicah) naznanja, da ima svoje prostore še vedno v hotelu Klembas, na kar opozorimo vse zunajne ude in rodoljube.

(V Brežicah) umrla je 6. t. m. gospa Lakner. Ob isti uri zatislila je tudi oči nje sestra v

Stari vasi pri Vidmu. — Dne 9. t. m. pa je preminul g. baron Gagr, posestnik mokriške grajščine.

(V Brežicah) se je ustanovil tamburaški zbor, ki se pridno vadi in ki utegne v kratkem v čitalnici prirediti koncert.

(Umrl je) dne 8. t. m. vrli narodnjak drd. Fran Kapus, odvetniški kandidat in posestnik v Ormožu. Rajni bil je sin odločne in požrtvovalne obitelji Kapusove iz Celja. Naj v miru počiva!

(Uravnavo Drave) so pričeli na hrvatski strani pod Ormožem.

(V Lembahu pri Mariboru) so našli 2 mlada gosposko oblečena človeka, deklico s kacicami 18 leti, moškega s kacicami 26 leti, — ustreljena. Morebiti je bila kakošna nesrečna ljubezen temu dvojnemu samomoru vzrok. Bila sta z vlakom od drugod došla tujca.

(Graška tehnika) se bode v drugem tečaju zopet otvorila.

(Na c. kr. obrtni šoli v Gradci) je zdaj tečaj (od 16. febr. do konca šol. leta) za izobraževanje risarskih učiteljev na obrtnih nadaljevalnih šolah. V tem tečaju so sledeči gg. s Kranjskega: A. Sič iz Št. Vida nad Ljubljano, Št. Tomžič iz Ribnice, I. Pianek iz Radovljice, I. Levec iz Radeč, I. Hribar iz Postojne, J. Cvirn iz Tržiča, K. Simon iz Lesc, J. Križnar iz Metlike, J. Šmorancar iz Žužemberka in K. Matajec iz Spodnj. Logatca. Te učitelje podpirajo dežela, hranilnica, kupčijska zbornica in občine.

Druge slovenske novice.

(Vabilo) na XCVIII. odborovo skupščino „Slovenske Matice“, katera bode v sredo dne 14. marca t. l. ob 5. uri popoldne v društvenih pisarniških prostorih na Kongresnem trgu št. 7. Dnevni red: 1. Potrdilo zapisnika o XCVII. o odborovi skupščini. 2. Naznanila predsedništva. 3. Poročilo književnega odseka o društvenih knjigah za leto 1894. 4. Poročilo tajnikovo. 5. Posamezni nasveti in predlogi. Odbor.

(Vabilo slovenskim pisateljem.) Leta 1893. v Ljubljani umrli trgovca g. Anton Knez je v svoji oporoki postavil „Slovensko Matico“ za svojega glavnega dediča ter ji naročil, naj iz dohodkov njegove ustanove izdava ceneno zabavno in poučno knjižnico, v kateri naj bi se tiskali v strogo narodnem duhu, na podlagi katoliške vere, toda v svobodomiselnem zmislu pisani spisi. — Ker Matica namerava letos pričeti z izdavanjem Knezove knjižnice, obrača se s tem vabilom do vseh slovenskih pisateljev, prijazno jih proséč, da bi jo v ta namen blagovoljno podpirali ter ji poslali primernih spisov. — Dasi Matica razven prevodov rada vsprejme vsak daljši ali krajši izvorni spis, ki se ujema z ustanovnimi določili, vendar poudarja, da bi ji posebno dobro došle zlasti povesti, poljudno pisane v prvi vrsti srednjemu stanu namenjene, razprave zemljepisne, zgodovinske in prirodosnanske vsebine, životopisi, popotne črtice, slike iz domoznanstva in sploh vsakovrstni spisi, če le ugajajo zgoraj navedenim pogojem. Tiskovno polo bode Matica plačevala po 24—40 gld. — „Slovenska Matica“ sicer rada vsprejme vsak primerni spis, kadarkoli se ji pošlje, vendar prosi slovenske pisatelje, da bi vsaj do 1. julija t. l. blagovoljno poslali rokopisov, o katerih želé, da bi bili tiskani v I. zvezku Knezove knjižnice.

(Gospod dr. Darilo Majaron), odvet. kandidat na Dunaju, bivši urednik „Slov. Pravnika“, „Slov. Naroda“, mestni zastopnik ljubljanski, zvršil je 10. t. m. na Dunaji svoj odvetniški izpit z odliko. Čestitamo!

(Na postaji južne železnice v Ljubljani) so se uvedle nemško-slovenske tiskovine, mesto sedanjih čisto nemških. Dobro! Naj to še druge postaje posnemajo.

(V Ljubljani) so začeli v pondeljek, 5. t. m. že delati priprave za stavljenje temelja pri „Narodnem domu“. Začelo se bode staviti v Slonovih ulicah nasproti Maliču tudi novo poštno poslopje tam, kjer stoji zdaj Lukmanova hiša, ki se bode podrla. — Mestni zbor je sklenil delati priprave za praznovanje 50letnice cesarjevega vladanja in izrekel svojo nevoljo, da je bil po noči cesarski orel na nekaterih poštnih tržicah zamazan.

(Kranjska kupčijska in obrtniška zbornica) je izvolila svojim predsednikom zopet g. I. Perdana, podpredsednikom g. A. Kleina.

(Vinorejsko avstrijsko društvo) je volilo v odbor tudi g. dr. J. Vošnjaka, deželnega odbornika v Ljubljani. To društvo, ki se v resnici trudi za prosep nove vinoreje, je volilo mesto direktorja H. Goethe-ja v Badenu, ki bode uredoval samo društveno glasilo (Mittheilungen des Vereines zum Schutze des ö. Weinbaues), za opravitelja g. ravnatelja Reckendorferja v Retzu na Dol. Avstrijskem.

(Društvo „Radogoj“) je podaril veletrežec g. Fr. Kalister v Trstu 3000 kron. Slava domoljubu!

(Prodaja za plačevanje na obroke), ki je tudi marsikaterega Slovenca zeló pekla, bode precej omejena po novi postavi, ki se je sklenila v državnem zboru.

(Okrajna posojilnica v Mokronogu) registrovana zadruga z neomejeno zavezo, je imela svoj prvi uradni dan pretekli četrtek, t. j. 8. t. m. popoldne ob 2. uri v šolskem poslopju mokronoškem. V prihodnje bode posojilnica imela uradni dan sleharni četrtek popoldne ob dveh v šoli. — Pri občnem zboru, dne 1. t. m. se je določilo za vloge 4¹/₂%, za posojila pa 5¹/₂%. — Omeniti nam je z veseljem, da se razumništvo zanimiva vsestranski za to novo in prekornostno napravo. Mnogo mokronoških in okoliških rodoljubov je že pristopilo k posojilnici, tako, da zadruga koj spočetka že šteje 30 zadružnikov; nadjamo pa se, da jih pristopi še več. Zavednim rodoljubom pak toplo pokladamo na srce, da ljudstvo pouče o koristi in imenitnosti okrajnih posojilnic.

(Iz Mokronoga.) Zanimanje za našo novo posojilnico raste vedno bolje. Ljudje pristopajo pridno in se oglašajo za posojila. Začeli bodo tudi hranilne vloge prinašati, kedar jih prepričamo o koristi posojilnice. Vse je v najboljšem teku. Častita duhovščina nam gre posebno na roke. Med zadružniki imamo zdaj tri župnike in dva kaplana. Vse je v zanesljivih rokah.

(Darilo.) G. J. Jakšič, vpokojeni župnik v Krškem, je podaril svojo hišo z bližnjim zemljiščem pod Trško goro blizo Leskovca, usmiljenim bratom, ki nameravajo to darilo (vredno od 4000—6000 gld.) zopet prodati. To priliko naj bi dežela s krško občino vred porabila, da bi usmiljeni bratje na pridobljenem, jako ugodnem mestu rajše malo bolnico ustanovili. Vsaj zdaj obsavske kraje na Dolenjskem neizmerno veliko stane, pošiljajo vse svoje bolnike v brežko bolnišnico.

(127.000 trt), ameriških reznikov riparivrstne, bode kmetijsko ministerstvo izročilo kmetijski podružnici v Krškem, da jih razdeli med tiste vinogradnike, katerim bode kranjska hranilnica dala denarne podpore.

(Podružnica „Rudečega križa“ v Krškem) je izvolila novega predsednika v osebi g. barona M. Schönbergerja, voditelja ondotnega c. kr. okrajnega glavarstva.

(Opatija) se je oživela, da je kaj. Vse polno bogate in imenitne gospode je tam. Prišla je te dni celó nemška cesarica z otroci tja. Pride tudi nemški cesar, katere obišče potem naš cesar.

(Zgodnja Velika noč.) Malokdaj je tako zgodnja Velika noč, kakor letos. Prej kakor 22. marca ne sme vsled cerkvenih postav (nicejski cerkveni zbor 325) nikoli biti. Vendar je bila Velika noč 22. marca v letih: 1598, 1693, 1761, 1818 in bode še le leta 2184. — Velika noč se namreč ravna po spomladanski luni. Pomlad nastopi 21. marca, potlej se počaka ščip in prvo nedeljo po ščipu je velikonočna nedelja.

(Slovenski klub na Dunaji) ima v soboto 17. t. m. v dvorani L. Mitzko-ve restavracije „zum alten Schottenthor“ I. Schottengasse 7, v tej sezoni šesti svoj večer z berilom slavnega našega g. prof. Jos. Stritarja. Berilu je naslov: „Literaren pogovor“. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Druge avstrijske novice.

(Državni zbor) zadnje dni ni imel veliko skupnih sej, delovalo se je bolj v odsekih, posebno v proračunskem in gospodarskem odboru ter v odseku, ki razpravlja valuto ali uredbo

denarja. Gospodarskemu odseku se je predložil trgovskega ministra zakonski načrt, s katerim se začasno uredi trgovinsko razmerje mej avstr-ogersko monarhijo in Rusijo. Zbornica je ta načrt že tudi sprejela. Odobril se je nujni predlog gledé podpore stradajočim Galičanom, o katerem predlogu je poročal posl. Kathrein. Čitala se je interpelacija posl. Kluna in tovarišev, s katero vprašajo pravosodnega ministra, kaj misli ukreniti, da bodo sodni zdravniki na Slovenskem popolnoma zmožni slovenskega jezika.

V vojnem odseku se je razpravljala načrt postav, po kateri se bodo tudi črnovojniki vsako leto h kontroli in raportu oglašati in zbirati morali. Nova nadloga se hoče torej ljudstvu nalagati.

Na velikonočne počitnice gredó državni poslanci najbrže jutri ali v soboto; prej so dovolili pobiranje davkov za april in maj.

(Volilna reforma), kakoršno namerava vlada državnemu zboru predložiti, ne ugaja, posebno Hohenwartovemu klubu ne. S preuredbo volilnega reda bi se število poslancev sicer za nekaj (43) pomnožilo, ker bi volili še tisti davkoplačevalci, kateri zdaj ne volijo, in drugi izobraženi ter šolsolani ljudje; a misli se, da novo voljeni poslanci bi bili liberalci ali pa socijalni demokrati. Hohenwart hoče deželni zborom dati nekaj pravic. Z volilnim redom, ki le na pol krpa stari krivični red, ne bode se na nobeno stran nič doseglo; treba je ves volilni red preurediti, ker je skoro skozi in skozi krivičen. S takim ničevim krpanjem si kopljejo vse stranke in vlada sama — grob, kar kaže pikanje levičarjev na Hohenwarta.

(Slovenski poslanci in državni zbor). Slovenski poslanci, ki so na vladni strani v državnem zboru, pritisnili so prav odločno na ministerstvo in na proračunski odbor — zahtevajo namreč višjo slovensko gimnazijo za Kranj in slovenske paralelke na celjski gimnaziji. O teh zadevah so se hvalno slovenski poslanci, osobito Vošnjak in Robič pogajali z ministrom, Šuklje pa je odločno branil in zagovarjal te opravičene zahteve v javni seji proračunskega odbora, kjer je še druge pomankljivosti grajal pri srednje-šolskih razmerah v Ljubljani in na Primorskem. Tudi poslanec dr. Gregorčič se je potegnil za srednje šole na Primorskem. Minister je obljubil in proračunski odbor mu je pritrdil, da dobi Kranj slovensko višjo gimnazijo, ne da bi mu bilo treba toliko plačevati, kolikor je dr. Gauč prej zahteval. Gledé celjske gimnazije, radi ktere je toliko krika po židovskem nemškem taboru v Celji, Gradci in Dunaji, je pa minister le na pol obljubil, ter menil, da bi lažje šlo, ko bi bil deželni zbor s tem zadovoljen in ko bi bili vsaj državnoborski poslanci v tem edini; vendar je rekel, da se bode na dalje po postavnih faktorjih delovalo na to. — Torej obljuba je! — Ko je bil pa razgovor o obrtnem šolstvu, se je Šuklje zopet krepko potegnil za obrtno šolstvo na Kranjskem, posebno za ustanovitev lončarske šole, posl. Gregorčič pa je zahteval za Kras in Gorico slovenskih obrtnih šol. Minister je pri tej priliki priznal, da pri obrtnih šolah se mora vsekako gledati na materinski jezik učencev.

(V Budapešti) se je vršila v državnem zboru dolga in močna razprava o civilnem zakonu. Vmes je bil tudi strašen velik ljudski shod, ki se je izjavil za novo postavo. Ta shod uprizorili so večinoma židje in židovski denar.

(Za Starčevičev ali „Narodni dom“ v Zagrebu) se bodo delali že črteži in temeljni kamen sè utegne postaviti še tudi letos.

(Spinčičeva zadeva), ki je bila res na dnevnem redu v državnem zboru, ni prišla v razpravo, ker je naučni minister Madeyski ponudil Spinčiču 1000 gld. pokojnine ter mu obljubil, nastaviti ga zopet kot profesorja čim prej mogoče. Spinčič s svoje strani bi moral za to uložiti pri cesarju prošnjo, v kateri pa bi ne imel prositi cesarjeve milosti. Naučni minister je Spinčiču ponudil, da mu sestavi besedilo te prošnje, ki bi se imela glasiti: „Ker se mi je zgodila krivica, za katere odpravo ni več legalnega pota, prosim, Vaše Velečanstvo naj naroči naučnemu ministru, da še jedenkrat preišče mojo zadevo“. Ta stvar se je za Spinčiča jako častno izvršila

— kakšne obraze delata bivši naučni minister Gautsch in namestnik Rinaldini, si lahko mislimo.

Ogled po širnem svetu.

(Pruskim Poljakom) je vlada neko malenkost gledé gojenja poljskega jezika po ljudskih šolah dovolila, toda tako malo, da jih je sramota in jeza obšla. Vsaj so si pa še to malenkost po malo častnem načinu pridobili.

(V Rimu) je počila strašanska bomba pred državno zbornico, v kateri pa že ni bilo več poslancev; okna so vendar popokala in nekaj ljudi pred zbornico je bilo nevarno ranjenih.

(Košut), znani puntarski Madjar iz l. 1848, toda od Madjarov zelo slavljen, leži na smrt bolan v Turinu, kjer že več let v prognanstvu živi.

(Italija) je pred denarnim polomom, njeni državni papirji, njene zadolžnice bodo izgubile veliko svoje vrednosti. Teh papirjev so tudi Tržačani veliko pokupili, ker so vse tako visoko cenili, kar je prihajalo iz „obljubljenega kraljestva“ v „nerešeni Trst“; imajo baje za kacic 100 milijonov taci papirjev. Preti jim torej velika zguba. Pomoči bode treba iskati pa pri Avstriji, katero le v sili poznajo. Kdaj se bodo Tržačanom in naši vladi oči odprle?!

(Slavni angleški državnik) ministerski predsednik Gladstone je vsled starosti odstopil; njegov naslednik Rosebery je enakih političkih nazorov in tudi prijazen Ircem.

Dopisi.

Iz Pečovnika. General-puščavnik je odšel premišljevat djanje in nehanje Celjanov. Dosti bode imel dela, če bo hotel vse prebaviti, kar je videl in skusil pri celjskih „purgarjih“. Prav žal mi je za njim. — Oni večer, ko ste se tako dobro imeli pri „grenadirju“ privil sem jo tudi jaz s Pečovnika, da se priporočim generalu. Stopil sem gori po stopnicah in le malo pokukal skozi duri v dvorano, pa me je kar vrglo nazaj. Mislim sem najti samo raševno in se pripravil, kako bodem sukal besedo, da me general pohvali. Pa joj, nič raševne in jaz kar nič po nedeljsko oblečen. Mahnil sem jo v pritlično sobo, tje koder celjski mestni očetje delajo politiko in Balantov Lojzek vodi zborovanje. No, tisti večer očetov ni bilo; bil pa je nek paglavček, ki sliši na ime Samrli. Revšče je pravilo, da Slovence pohrusta, kar brez jessa in olja in gledalo, kakor bi že štirinajst dni ne bilo nič jedlo. Jaz ne besedujem rad s „popči“ zato sem poslušal „modre“ besede in si mislil, no, slabo bi ne bilo za te, dobiti v želodec kaj toplega, četudi ne človeško meso, bi se ti saj malo napele zrahlane hlačnice in porudečilo smrtno obličje. Mladič je brž ko ne oganil misli moje in zato vlival v se tekočino, ko gostejega ni imel. Ko sem to gledal, vedel sem takoj, da ne bode dobro. In res, ko se dvigne to motovilo, krivile so se šibke nožice in revšče je omahovalo, kakor kembelj pri zvonu, če vlečeš za vrvi. Ker sem dobrodušen človek, korakal sem za njim, da ga rešim, če pride v nevarnost. Kmalu sem se uveril, da sem storil prav. Kajti vinski duhovi nosili so ubogo paro, kakor plini zrakoplov. Pri kapucinskem mostu ga je baje dvignila luna, in mesto, da je šel čez most, hotel je kakor sveti Peter po morju, čez Savinjo. Umevno je, da se valovi Savinje niso dosti brigali za navdušenega Prajzovčka in ga pošteno namočili ter mu vzeli s sabo pokrivalo v večni spomin. Sreča je bila, da sem bil blizu in mu pokazal, kje naj hodi, da pride srečno domov. Če je dobil grižo mi pač ni znano, ker se ni prišel zahvalit.

Solnce že sije toplo pri nas. Pravi postni čas se začenja. Zato sem prosil našega pota, naj mi prinese nekaj sira iz Celja. In res ga je prinesel od Balantovega Lojzelnja. Sir bil je zavil v precej pomazan papir in pri natančnem pogledu, vidim, da je ta papir „nemška cajtenga“, katero baje tiskajo v 250 izvodih v Celji. Poiščem očala, da pogledam, kako „modrost“ prodaja Porekarjev dohtar „učenim“ Celjanom. Koj napis na prvi strani vzem mi je sapo. Saprament, saprament! ti vražji Slovenci! Berem, berem, lasje mi gredo po konci, kakor mački rep, ali res slo-

vensko gimnazijo dobite v Celje. Berem, berem, strašna razburjenost po vsem Štajarskem. No, ker pri nas na Pečovniku ni nič čuti, tečem po „rešpetlin“ in ga nastavim zdaj ob Savinji, zdaj ob Dravi, pa nič ne morem zapaziti. Obrnem ga proti Celju in glej, res, tam na voglu nasproti Vam, zagledam gručo Rakušev Pepi in Julče, Balantov Lojzek in Ōks in poleg dohtar Janez, Kovačičev dohtar, Schmidl in Herzmann Žandl vsi kviško roke in penasti krog ust, strašna razburjenost. Zdaj so se mi odprle oči, saj dosedaj nisem vedel, da ti možakarji zavzemajo celo Štajarsko. In vraga, mislil sem si, če so ti-le in „cajtenge“ nasproti, bodete pa dobili „figo“ ne pa slovenske vsporednice v Celje. — Pa tudi res malo preveč zahtevate. Če bi imeli slovenske vsporednice gimnazije, pa nemških razredov treba ni, ker nemških dijakov tako nimate. Gimnazija v Celji je pa „deutscher Besitzstand“ s slovenskimi dijaki, to morate razumeti. Ako Vam pa gospod urednik to ne gre v glavo, pa prašajte Julčeta, kaj je povedal ministrom.

Silna skrb se bere iz obrazov celjskih mestnih očetov, kaj bode, ako vlada ne zavije vratu tem predrznim Slovincem, ki jim ni zadosti, da imajo vso oblast krog in krog Celja, pa hočejo imeti še mesto, tako je tiskano v „cajtengah“. Na večer mahnem jo k „grenadirju“, da bi pomiloval te skrbne očete. Počakam ob potu, da gredo gospodje mimo mene. In videl sem, da jim je skrb udarila celo v noge, ne samo v glavo. Posebno Pepi-ju se je videlo, da veliko trpi. O ti ubogi gospodje sem si mislil, pa lepo molčal, ker sem se bal, da bi ne motil te skrbi.

Zastonj pa nisem šel k „grenadirju“. To kar sem slišal je za-me veliko vredno. Ti gospodje zdaj že vedo, — tako so se pogovarjali, — da so rojeni Slovenci in jim tudi že toliko ne bi bilo, če mesto „hoch“ „živio“ kriče, a druga je, kar jih sili biti „tajč“ in to seveda bolj tiho povedo. Kaj njim „tajč“, kaj Slovenec, biti gospodar v mestu, to je kljuka. Lojzek in Julček vesta dobro, da so Slovenci preveč prebrisanji, da bi jih potem, ko bi prišli Slovenci na krmilo še poslušali kot mestne očete pri občinskih sejah, tedaj čast — kar je pa poleg, to pa nobenemu nič mar. Se Vam prav lepo priporočam puščavnik.

Šmarje pri Jelšah. (Volitve). Vsaka reč ima svojo dobro in slabo, solčno in senčno stran. Tako so tudi naši dosedajni očetje okoljske občine. Niso sami angelji, seveda tako črni, kakor jih pa nekateri vidijo, pa tudi niso. Človek opazuj se sam, in pretresaj svoje slabosti, potem boš bližnjega boljše sodil.

Okoličani so že enkrat segli po listinah in se dobro potresli za občinske pravice. Volijo trije redi. V vsakem volilnem redu 8 odbornikov, torej v celem 24 odbornikov. V odboru so sedeli do sedaj možje, ki so z malimi izjemami za blagor in prid občine delovali. A pri zadnji volitvi prihrul je drugi veter, ki je vse staro hotel podreti, da bi bila le nova poslopja. A nove reči stanejo denar in novo vino bolj kisa kot staro in je menj obrajtano. Zato so se pri zadnji volitvi, ki jim je pa zaradi kakšne neprevidnosti bila podrena, vzdignili nekteri nezadovoljneži, ki bi menda sami radi v odboru bili in so z enim očesom že tudi po županski suknji škilili. Zato so od sedajnih odbornikov le 5 mož volili, tako, da ima novo izvoljen odbor celo drugo lice. Do sedaj se je uradovalo vedno slovensko, zdaj se je pa bati, da bi se na šmarski slovenski zemlji uradovalo v nam tujem, neznanem jeziku, na slovenskih tleh gospodaril bi Nемеc, Slovenec pa bi tiho molčal in plačeval, bi držal svoj hrbet, da bi drugi po njem bili. Trška občina uraduje v domačem jeziku, kmeti bi pa hoteli biti nam nezvesti. Mili bratje, zapomnite si dobro besede, nam nepozabljivega vrlega katoliškega moža, našega slavnega škofa Martina Slomšeka, enega največjih sinov slovenske matere: „Kdor svojih prednikov ne časti, njih naslednik biti ne zasluži.“ Kdo so bili naši predniki. Naši predniki so bili verni možje, prave slovenske korenine. Bili so mož beseda. Ozrmo se krog sebe. Vsi tisti, ki hočejo biti več od navadnega kmeta, blebetajo tu pa tam malo „tajč“, da se jim tudi nikakor ne prileže, so Judeži slovenskega jezika, puhle glave, neznačajni ljudje in navadno slabi

gospodarji. In v ta tir spravili bi mi voz naše slovenske okoljske občine? Bil bi to greh in sramotno za nas, da bi se nam ljudje, ki imajo zdrave možgane smejali. Če že pa hočeš nemško pojecljati, se pa pelji, kedar bo tvoja možna sezavala v Nirnberg in si daj nastaviti „trahtar“, da ti malo pameti v glavo vlijejo.

Da so pri zadnji volitvi volilce za seboj imeli, razodeli so jim svoje čudovite skrivnosti, namreč:

Občinske doklade so prevelike, jih moramo znižati. Kako pa? Čujte modrih glav odmev: Ubogi se ne bodo več od občine podpirali, ampak si bodo sami nabirali. Naj delajo, če pa to ne morejo naj si pa od hiše do hiše prosijo, če pa to ne morejo, se pa naj za zobe obesijo. Za tri reveže v ptujski hiralnici se plača od občine na leto 230 gld. Ti pa naj pridejo domov, jim bomo že doma dali jesti. Pa kje in kako, to so pa v razburjenosti možje pozabili povedati? Tako bodo občinske doklade zginile in davka ne bo treba plačevati. Ako bo pa prej ali slej treba kaj zidati, bo pa menda denar iz neba padel!

Nekteri, ki se za novega župana poklicane čutijo, pravijo: Mi smo študirali!!! Ubožček, kaj pa si študiral? Znabiti si bil v Celju, ter si tam ene platnene hlače na šolskih klopeh ogulil, ali celo raztrgal, ali morda tako dolgo grozovito učenost dražil, da so mati doma dvakrat kruh spekli. Kakor pa vidiš, še pa sedaj tudi nisi namestnik cesarjev in tvoji velikanski govori se navadno ne zapisujejo v zlato spominsko knjigo. Bodi potolažen ljubi moj, kedar boš zatislil oči, se ne bo tvoja podoba na steno občinske pisarne obesila ali se ti celo stavil kameniti spomenik. Na grob puntarskega izdajalca domovine grške Efijalta, vrgel je vsak mimogredoči kamen; ako boš preveč hrul in morda občino nesrečno storil, se ti bo enako godilo.

Možje, pri volitvi treba je pomisliti. Pametne, značajne stanovitne može je treba voliti, ne pa nemškutarskih kričačev, ki imajo sicer polna usta, pa prazno glavo. Je ta ravno domačin ali ne, da je le za ta posel sposoben in dela v naš prid. Možje, Slovenci smo, Slovenci hočemo ostati, zraven pa bodimo trezni in mirni, in volitve bodo najlepše za nas vse izpadle. Stranke mi Slovenci med seboj ne poznamo. Vsi smo otroci ene matere, zato se med seboj za ljubo imamo. Šmarčan.

V Gradcu, 2. marca 1894. Biskup Gj. Strossmayer društvu „Triglavu“. Tisoč in tisoč Slovanov se letos, ko obhaja dika Jugoslovanov, biskup Strossmayer, svoj osemdesetletni rojstni dan, radostnim in hvaležnim srcem obrača proti nebu, ki je dodelilo temu velikanu toliko let v prid ožje in širje njegove domovine.

Neštevilno častitk došlo je temu zaslužnemu možu. Tudi akad. društvo „Triglav“ je poslalo pismenim potom svojemu častnemu članu čestitko, v katerej se izraža želja, Večni naj bi rodoljubnemu jubilariju ohranil še mnogo let življenje v radost in ponos slovenskih narodov.

Biskup Strossmayer je poslal v zahvalo za čestitko društvu „Triglavu“ lepo svojo sliko z lastnoročnim podpisom: „Akademičnemu društvu „Triglavu“ v spomin — Strossmayer“.

Sliki bilo je priloženo sledeče pismo:

Slavno akademično društvo „Triglav“!

O mom osamdesetom rojden danu primio sam i od slavnoga toga društva krasnu čestitku, na kojoj mi se je čast ovieim slavnomu društvu najtoplije zahvaliti. Bog dragi izpunio plemenite želje slavnoga društva prema meni, a dao također, da i svi članovi „Triglava“ danas sutra stupe na obranu i na prosvjetu krasnoga slovenskega naroda i prodiče tako ime svoga naroda, tako i ime vlastito svoje. — Bog dragi dakle blagoslovio slavno akad. društvo „Triglav“!

Čast mi je sl. društvu poslati moju sliku i na dalje se priporočati njegovoj ljubavi i molitvi.

Sa poštovanjem Strossmayer m/p.

U Djakovu 23./II, 94.

Korist in uporaba travniških bran za mah.

Govorilo in pisalo se je vže mnogo o travniških branah — a naši kmetovalci se še ne poslužujejo zadostno tega prekristnega poljedel-

skega orodja. Bodi mi dovoljeno, da o koristi in uporabi travniških bran iz lastne poskušnje nekoliko povem.

Ker imam precej travnikov, omislil sem si tudi brano, in sicer dvouprežno. Stala me je sicer 40 gld. — a ti troški so se mi v teku enega leta več kot povrnili.

Kakor je vsaki poljedelski rastlini marljivo oskrbovanje potrebno, isto tako tudi travi na naših travnikih, kateri so itak bili v našo škodo predolgo zanemarjeni.

Poglejmo si neopreto gredo, kako na njej v rasti zaostaja kuhinjska zelenjava, kako se pa potem bujno razvije, ako gredo oplejemo in pregoste sadike izruvamo. Ravno tako je pri koruzi, krompirji i. t. d. pa tudi pri travi na naših travnikih.

Treba ji je spomladi zemljo zrahlati in jo osnažiti plevela t. j. mahu. Travo je treba tako rekoč okopavati, tako, da zamore zrak pristopiti do korenine, kar je za dobro rast vseh rastlin neobhodno potrebno.

Vse to pa se na najboljši način da zvršiti z dobro travniško brano. Pravim, da z dobro — kajti ni vse jedno, če vlačim z navadno trdno brano, katera mi travnik deloma preveč raztrga, deloma pa ne doseže tal, ker se površju zemlje ne prilega; treba je nalašč zato napravljene brane, katera sestoji iz mnogo posameznih, kakor veriga sklopljenih delov tako, da se tudi neravnemu travniku popolnoma prileže.

Da, dobro povlečeni travnik daje po tretjinko, da polovico več in boljše krme, kakor nepovlečeni; to je dokazano in to zamore vsak gospodar, kateri je to poskusil, potrditi.

Poleg tega glavnega dobička, katerega nam brananje travnikov prinese, imamo pa še tudi družega, postranskega, in to je namreč dobljeni mah. — Na prostranem travniku iztrebil sem minolo spomlad šest velikih vozov mahu in če voz računimo po 5 gld., — tako je stelja le tega travnika blizu toliko vredna, kot brana stane.

Da je uspeh vlačjenja popoln, treba je pa tudi vedeti, kako se tisto najbolje izvršuje. Videl sem, da vlačijo nekateri v krogu in sicer v podobni polževe črte; drugi vlačijo po eni strani tja, po drugi nazaj in še drugače. A po lastni skušnji lahko trdim, da je najbolje, ako se vlačijo po eni strani tja in po istej strani zopet nazaj. Prvo pot se mah zrahlja — drugo pot se pa izruje. Mah se potem z navadnimi grabljami porabi in na kupe spravi.

Končno bodi mi še dovoljeno, da v nakup travniških bran najtopleje priporočam našo domačo tvrtko: Josip Lorber in dr. v Žalci. Ta tvrdka izdeluje izvrstne travniške brane in je njena delavnica v to svrhu prav praktično uravnana. Ker ima razun tega tudi lastno livarno s parno močjo, zamore brane tudi ceneje prodajati, kot vsaka druga tovarna.

Kar se pa tiče vprašanja: ali eno ali dvouprežno brano? — tako bi vsakemu večjemu posestniku in celim občinam le drugo priporočal, kajti, pomisli: prva tehta blizu 60 kg. in velja 26 gld., druga tehta pa blizu 83 kg. in velja le 6 gld. več. t. j. 32 gld. Slovenski gospodarji, ki hočete svoje travnike otrebiti nadležnega mahú ter jih tako zboljšati, da vam na njih priraste mnogo več in boljše krme, sezite po teh branah, kojih cena je res tako nizka, da se vam bodo troški že prvo leto dobro povrnili.

F. R.

Gosp. J. Končan v Sevnici. Radi priznamo, da niste ne pisali, ne bili v kaki zvezi z onimi noticami iz Sevnice. — Z velespoštovanjem uredništvo „Domovine“.

Zahvalo

izreka podpisani odbor blagoraj. gospodu dr. Josipu Kersniku, c. kr. okrajnemu zdravniku v Krškem, za več podarjenih knjig prav primerne vsebine.

K Krškem, 5. marca 1894.

Odbor okrajne učiteljske knjižnice.

Kleparska delavnica

(Spenglergeschäft) v Celji (42) 1

z vsjo pripravo proda se radi rodbinskih odnošajev za ceno 700 gld. — Več pove upravnistvo tega lista.

Dijaki se sprejmejo na hrano in stanovanje. — Kje, pove upravnistvo tega lista. (47) 2—1

Zahvala.

Gornjesavinjska posojilnica v Mozirji je tudi letos pri zadnjem občnem zboru ubogim učencem tukajšnje šole velikodušno podarila 40 gld. av. v., za kateri znesek se v imenu šolske mladine imenovanemu denarnemu zavodu izreka najprisrčnejša zahvala.

V Mozirji, dne 8. marca 1894.

Alojz Goričar,
načelnik.

Fr. Praprotnik,
nadučitelj.

Restavracijo

(gostilno)

šaleške čitalnice v Šoštanjih prevzel je z dnem 1. marca t. l. znani narodnjak Ivan Mravlag po domače Fidl iz Mozirja. — Priporoča se vsim narodnjakom v mnogobrojni obisk.

(37) 1

Čitalnica v Šoštanjih.

Služba občinskega tajnika

občine sv. Krištofa pri Laškem trgu, se do 1. aprila 1894 s prostim stanovanjem in letno plačo 480 gld. oddaje. — Zahteva se zmožnost slovenskega in nemškega jezika. Prošnje so do 15. sušca t. l. predložiti.

Občina sv. Krištof, dne 5. sušca 1894.

(38) 1

Simončič, župan.

Vila

dobre 1/2 ure od Celja, z lepim razgledom, salonom in kuhinjo z upravo odda se v najem,

stanovanje

z dvema posteljama odda se v Celji. — Več pove gospa M. Bratanič v Celji. (41) 2—1

Prostovoljno je na prodaj

hiša

nekaj zemljišča, vrt, kegljišče in velika dvorana.

V tej hiši je izvrstna kréma in kramarija v staroslavni Marija Rušah. Več se izve pri Franc Novaku, krčmarju v Rušah. (40) 2—1

Dober zaslužek

odpre se s 1. aprilom inteligentnim, slovenske pisave dobro zmožnim in delavnim osebam, ki bi se hotele posvetiti važnej narodnogospodarske stroki. Ponudbe pošiljajo naj se v zaprtih pismih z napisom: „Dober zaslužek“ poste restante v Ljubljano. (44) 2—1

Vabilo

rednemu občnemu zboru posojilnice v Celji,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo

Vorschuss-Verein in Cilli, registrierte Genossenschaft mit unbeschränkter Haftung kateri se bode vršil

v sredo 21. marca t. l. ob pol 2. uri popoldne

v dvorani celjske čitalnice.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odbrenje letnega računa.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.

Celje, dne 3. marca 1894.

(43) 1

Načelstvo.

Hiša z gospodarskimi poslopji

ležeča ob okrajni cesti, v župniji Artiče pri Brežicah je za prodati V hiši je mnogoletna gostilna in prodaja žganja. — Več pove del Cott v Brežicah, Štajersko. (35) 3—2

Za vsako faro in krajo občino išče se razumna, spoštovana in denarno zanesljiva oseba kot **zaujni mož** z dobrim postranskim zaslužkom. Pismene ponudbe naj se pošiljajo pod „201191“. Gradec, na pošti ležeče (ločo). (16) 10—5

VABILO
k
občnemu zboru

„Diane“, kopališke registrirane zadruge v Celju
z omejeno zavezo,
ki bode
v torek dne 27. marca t. l. popoldne ob 1/2 2. uri v prostorih
„Celjske čitalnice“.

Dnevni red:

1. Odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo predsednikovo.
3. Računski sklep.
4. Prenaredba pravil.
5. Posamezni nasveti.

K obilni udeležbi vabi p. n. gg. zadržnike.

V Celju, dne 11. marca 1894.

Načelstvo „Diane“, kopališke reg. zadruge.

Dr. Ivan Dečko s. r.
predsednik.

Železna blagajna

masivna, 58 cm dolga in 42 cm široka z 12 timi predeli, gotovim zaporom **posebno pripravna** za občinske zastope za prodati je za 25 gld. — Več pove upravnistvo „Domovine“. (36) 3—2

Zaloga specerijskega blaga

MILAN HOČEVAR

Celje, Graška cesta, 3

Izvrstna zaloga
vsakovrstne kave, sladkorja,
riža, finega olja,
južnega sadja, masla, svinjske masti,
ruma, čaja,
vina v butilkah, sremske slivovke,
kranjskega brinovca,
itd. itd.

Banatska pšenična moka.

Radajnska
mineralna voda
itd. (21) 20-3

Zaloga narejene obleke za gospe

Rotovške ulice (Rathhausgasse) št. 16.

Izdelovanje obleke po meri vsakojake mode za dame in deklice. — Velika zaloga narejene obleke najnovejšega kroja, iz najboljšega blaga po nizki ceni. Za spomlad posebno priporočljivo: Spomladanski jopiči in dežni plašči, kapuci, ogrinjači raznih baž, mantleti itd. od navadnih do najfinejših. Obleka za deklice in otroke v najbolj rabljivih barvah ter zelo trpežna. Velik izbor predpasnikov za dom in gospodarstvo po najnovejšem kroju in nizkih cenah. (34) 9—2

Za obilno naročbo se priporoča

Karol Roessner
krojač.

Hiša na prodaj.

Poldrugo uro od mesta Celja, poleg okrajne ceste je na prodaj dobro zidana hiša, v kateri je krčma in prodaja tobaka. Hiša ima 5 sob, hlev za svinje in hlev za govedo ali konja, vodnjak pod streho ter nekaj zemljišča. Cena 2100 gold. od katerih 600 lahko ostane vknjiženo na posestvu. Več pove

Sebastjan Mastnak

(32) 2—2

v Celji, na Bregu (Rann), št. 13.

Marija Jošt

Celje, Šolska ulica šte. 3, I. nadstropje

izdeluje vsakovrstna dela, spadajoča v stroko šivilje ter se priporoča slavni slovenski gospodi. (27) 3—3

Josip Lorber in dr.

c. kr. lastnik privilegij

(46) 2—1

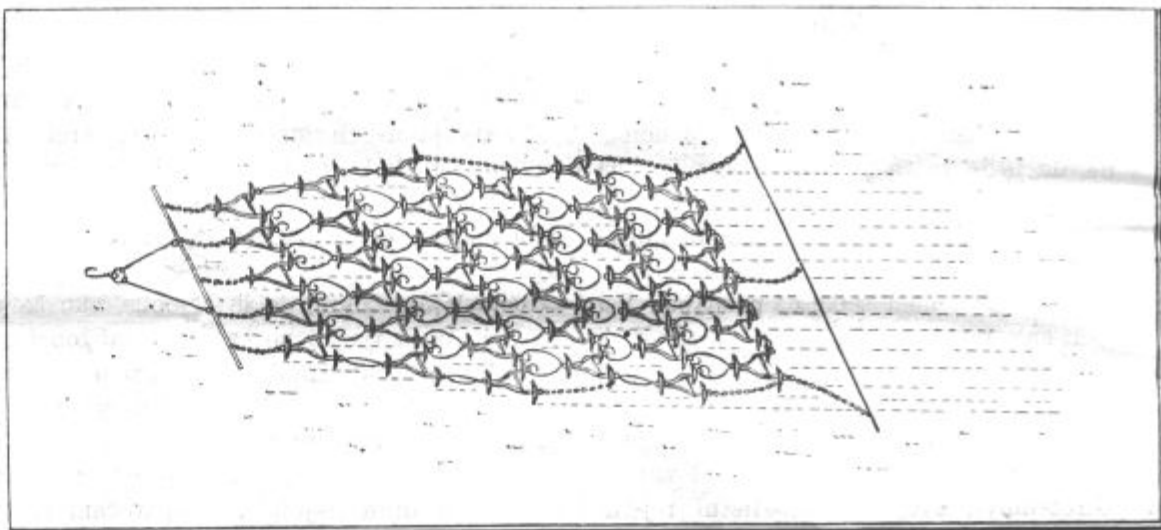
konstrukcijska delavnica, livarna železa in kovin

Žalec, (Štajersko).

Nijeden lastnik večjih travnikov naj se ne straši razmeroma malih stroškov, da si omisli eno naših izvrstnih

travniških verižnih bran za mah

s katerimi se dajo dohodki travnikov toliko zvišati, da se naročilni stroški brane plačajo v teku 1—2 let. Naše travniške brane so ponajveč od kovanega železa, a zobje od dobrega trdolitega železa napravljene, one so najtrajnejše in vsled svoje dobre sestave najboljše od vseh do sedaj v trgovini se nahajajočih bran. One se zamorejo rabiti na obeh straneh in sicer po kakovosti travniških tal, ker merijo zobje na jedni branini strani 40 mm in na drugi strani 50 mm ter se vsled tega travne korenine ne morejo poškodovati.

Prožnost naših travniških bran za mah je tako popolna, da vsakoršne vdolbine dobro obdela.

Z našimi travniškimi branami obdeluje v naših krajih že stotine gospodarjev in možno nam je služiti z najboljšimi spričevali o njih rabi. Vsled naših dobrih priprav pa je cena naših travniških bran za mah, katere so v družih tovarnah veliko dražji, nezatna in sicer enovprezna travniška brana, 65 kg težka, 26 gld. in dvovprezna travniška brana, 86 kg težka, 32 gld., iz postaje Žalec.

Bilanca posojilnice na Vranskem

Aktiv.

registrirane zadruge z neomejeno zavezo za l. 1894.

Pasiv.

	gld.	kr.		gld.	kr.
Inventar po odpisu	197	87	Hranilne vloge od 431 vlagateljv kapital	gld. 80899-87	
Posojilo 396 strankam	79713	86	Kapitalizovane obresti za leto 1893.	2862-30	83762 17
Zaostale obresti od posojil	352	33	Deležev od 311 udov	3980	—
Naloženi denar pri drugih denarnih zavodih, kapital	gld. 8937-25		Predplačane obresti od posojil	878	22
obresti	666-54	9603	Neizplač. dividenda od deležev l. 1891.	24	07
Predplačana najemina za leto 1894.	16	—	Splošna rezerva l. 1892.	gld. 463-26	
Vrednost knjig in tiskovin	158	40	Vstopnina leta 1893.	262-—	725 26
Gotovina 31. decembra 1893.	2542	82	Posebna rezerva l. 1892.	gld. 516-10	
			in ker se je čisti dobiček l. 1892. v znesku	848-40	
			po sklepu občn. zbora lanskega leta tudi k posebni rezervi pripisal.	441-84	1805 84
			Posebna rezerva l. 1893.	1409	51
			Čisti dobiček		
Skupaj	92585	07	Skupaj	92585	07

Vransko, dne 1. januarja 1894.

(45) 1—1

JOSIP HOČEVAR

krojaški mojster

Celje, Graška ulica (Grazergasse) šte. 19

priporoča se visokemu plemstvu, velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu za napravo obleke po meri iz najboljšega francoskega, angleškega in brnskega blaga, lastne zaloge.

Delo solidno in po nizki ceni.

Vedno velika zaloga narejene obleke za gospe in dečke po najnovejši modi ter trajnega blaga.

Cena obleke za dečke od 3—6 let od 2-50 do 10 gld., od 6 do 12 let 4-50 do 12 gld.

Obleka za gospe stane od 8 do 36 gld.

Na željo pošlje se storjena obleka tudi na ogled in se nerabljava zamenja.

Za obilo naročbo priporoča se z velespoštovanjem

(39) 10—1

Josip Hočevar.

